

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2025 r.

Pozycja 38

POSTANOWIENIE z dnia 15 kwietnia 2025 r. Sygn. akt K 12/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski
Krystyna Pawłowicz
Stanisław Piotrowicz
Justyn Piskorski
Bartłomiej Sochański
Wojciech Sych
Michał Warciński
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca
Jarosław Wyrembak
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 kwietnia 2025 r., wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie zgodności:

art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47, poz. 211, ze zm.) w zakresie, w jakim przewidując odpowiedzialność karną za czyn nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy odsyła do definicji, zawartej w art. 16 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – z art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 7 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.),

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: wnioskodawca, RPO) we wniosku z 22 marca 2016 r. zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją oraz Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61,

poz. 284, ze zm.) art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 61, poz. 284, ze zm.; dalej: u.z.n.k.) w zakresie, w jakim przewidując odpowiedzialność karną za czyn nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy, odsyła do definicji zawartej w art. 16 u.z.n.k.

Wnioskodawca wskazał, że do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęły skargi na stosowanie zaskarżonego przepisu. Podkreślił on, że zaskarżony przepis znajduje się w rozdziale 4 ustawy, zatytułowanym „Przepisy karne”, zatem, tak jak pozostałe przepisy tego rozdziału, ma on na celu sankcjonowanie zachowań sprzecznych z pozostałymi przepisami ustawy oraz wyposażenie państwa w instrumenty do skutecznej walki i zapobiegania nieuczciwej konkurencji. Art. 25 ust. 2 u.z.n.k. przewiduje karalność czynów nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy lub sprzedaży, o której mowa w art. 17a u.z.n.k. Zwrócono przy tym uwagę, że zaskarżony przepis ma charakter wykroczeniowy, o czym decyduje wysokość sankcji za jego naruszenie oraz możliwość zastosowania kary aresztu, przewidzianej wyłącznie w katalogu kar za wykroczenia, nieznanego prawu karnemu *sensu stricto*.

Do pełnej rekonstrukcji zakresu penalizacji opisanego w tym przepisie należy uwzględnić treść art. 16 ust. 1 u.z.n.k., który zawiera katalog czynów będący czynami nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy. Zgodnie z tym przepisem czynami takimi są: 1) reklama sprzeczna z przepisami prawa, dobrymi obyczajami lub uchybiająca godności człowieka; 2) reklama wprowadzająca klienta w błąd i mogąca przez to wpłynąć na jego decyzję co do nabycia towaru lub usługi; 3) reklama odwołująca się do uczuć klientów przez wywoływanie lęku, wykorzystywanie przesądów lub łatwowierności dzieci; 4) wypowiedź, która, zachęcając do nabywania towarów lub usług, sprawia wrażenie neutralnej informacji; 5) reklama, która stanowi istotną ingerencję w sferę prywatności, w szczególności przez uciążliwe dla klientów nagabywanie w miejscach publicznych, przesyłanie na koszt klienta niezamówionych towarów lub nadużywanie technicznych środków przekazu informacji. Zdaniem wnioskodawcy źródłem wątpliwości konstytucyjnych związanych z art. 25 ust. 2 u.z.n.k. jest otwarty charakter powyższego katalogu, na co wskazuje użyte w art. 16 ust. 1 u.z.n.k. sformułowanie „w szczególności”. Oprócz tego, wnioskodawca wskazał, że ustawodawca posłużył się tam pojęciami nieostryimi o szerokim znaczeniu zarówno w języku prawniczym, jak i języku potocznym oraz klauzulami generalnymi. Jako przykłady wskazano sformułowania: „uchybiająca godności człowieka”, „wykorzystywanie przesądów”, „wykorzystywanie łatwowierności dzieci”, „sprawia wrażenie”, „stanowi istotną ingerencję w sferę prywatności”, „w szczególności przez uciążliwe dla klienta”, „nadużywanie technicznych środków przekazu informacji”.

Wnioskodawca zaznaczył, że dopuszczalny jest pewien margines ocen, niemożliwy do uniknięcia ze względu na posługiwanie się językiem naturalnym, jednakże powinien on być jak najwęższy. Zdaniem wnioskodawcy zaskarżony przepis nie jest w stanie sprostać temu kryterium – nie można bowiem w jego wypadku mówić o marginesie oceny wynikającym z niedoskonałości językowych. Problemem, według wnioskodawcy, jest tutaj odesłanie do przepisu nieostrego, posługującego się licznymi klauzulami generalnymi, mimo że przepis stanowiący typ czynu zabronionego dało się skonstruować bardziej precyzyjnie.

2. W piśmie z 3 stycznia 2017 r. stanowisko w sprawie zajął Prokurator Generalny, wnosząc o stwierdzenie, że art. 25 ust. 2 u.z.n.k., w zakresie, w jakim przewidując odpowiedzialność karną za czyn nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy odsyła do definicji zawartej w art. 16 u.z.n.k., jest zgodny z art. 2 i 42 ust. 1 Konstytucji. W pozostałym zakresie Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) w związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie po-

stępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074).

3. W piśmie z 26 stycznia 2017 r., w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, stanowisko zajął Marszałek Sejmu, wnosząc o stwierdzenie, że art. 25 ust. 2 u.z.n.k. w zakresie, w jakim określa odpowiedzialność karną za czyn nieuczciwej konkurencji w zakresie reklamy, jest niezgodny z art. 42 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji. W pozostałym zakresie Marszałek Sejmu wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK ze względu na zbędność wydania wyroku.

4. W piśmie z 8 kwietnia 2025 r. wnioskodawca poinformował Trybunał Konstytucyjny o wycofaniu wniosku na podstawie art. 63 ust. 2 u.o.t.p.TK oraz art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264).

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), cofnięcie wniosku powoduje konieczność umorzenia postępowania.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wnioskodawca skutecznie wycofał wniosek – z zachowaniem wynikających z ustawy warunków.

Mając na uwadze wyżej przedstawione okoliczności, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.